

Yayınevinin notu

1959 Küba devriminin önderi Fidel Castro 26 Kasım 2016'da 90 yaşında öldüğünde, tüm dünyadaki benzerleri gibi, yalnızca sahte sol parti ve örgütler değil; onların "sol" maske takmaya çalıştığı Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) ve Halkların Demokratik Partisi (HDP) gibi sağcı burjuva partiler de onu övme yarışına katılmışlardı.

Castro'nun ölümün ardından dile getirilen bu övgüler, söz konusu siyasi öznelerin niyeti ne olursa olsun, nesnel olarak, tarihinin en derin krizini yaşamakta olan kapitalist sisteme yönelik toplumsal öfkenin proleter sosyalist bir yöne akmasını engellemeye yönelik uluslararası kampanyanın parçalarıydı. Bu yüzden, onlar ile egemen sınıfın Castro'nun ölümü karşısında utanmazca kutlama yapan kesimleri arasında niteliksel bir fark yoktu.

Kapsamlı bir tarih çarpıtması ve kimlik politikaları eşliğinde sürmekte olan bu kampanya, emperyalizmin insanlığı geçtiğimiz yüzyıl içindeki iki dünya savaşı ile karşılaştırılmayacak denli büyük bir felakete sürükleyen savaş ve diktatörlük yöneliminin başlıca bileşenidir.

Bu yüzden, işçi sınıfının küçük burjuva radikalizminin bir türevi olan Castroculuğa/gerillacılığa ilişkin Marksist bir kavrayışa sahip olması, söz konusu uluslararası yönelimi durdurabilmesinde büyük önem taşımaktadır.

Dünya Sosyalist Web Sitesi'nin (WSWS) Latin Amerika editörü Bill Van Auken'in, Sosyalist Eşitlik Partisi'nin (Avustralya) 3-10 Ocak 1998 tarihleri arasında Sidney'de düzenlemiş olduğu Marksizm ve 20. Yüzyılın Temel Sorunları Üzerine Uluslararası Yaz Okulu'nda 7 Ocak 1998'de verdiği konferansın konusu Castroculuk idi.

Auken'in elinizdeki kitapçıkta yayınladığımız sunumu ve ona eşlik eden makaleler, yalnızca Küba devriminin ve ABD emperyalizminin yanı başındaki bu küçük ülkenin evriminin değil; siyasi bir akım olarak Castroculuğun Marksist/Troçkist bir değerlendirmesini sunmaktadır.

Adını 1959 Küba devriminin önderi Fidel Alejandro Castro Ruz'dan (Fidel Castro) alan ve "gerillacılık" ya da "öncü savaşı" adıyla da anılan bir siyasi stratejiyi temsil eden bu siyasi akım, yalnızca küçük burjuvazinin ulusal kesimlerinin emperyalist boyunduruğa yönelik radikal bir tepkisi değildir. O, aynı zamanda, bizzat Castro'nun devrimden birkaç ay sonra itiraf ettiği üzere sosyalizm karşıtıdır ve Marksizmin tüm temel ilkelerinin reddi üzerinden biçimlenmiştir.

Castroculuk, özellikle 1960'lı ve 1970'li yıllarda, öğrenci gençlik ve aydınlar arasında hatırı sayılır bir izleyici kitlesi buldu ve uygulamaya konduğu her yerde, sosyalist bir işçi sınıfı önderliği altında devrimci kadrolar ve militanlar olabilecek binlerce gencin burjuva devletlerin ordu ve polis aygıtları tarafından öldürülmesine ya da hapse atılmasına zemin hazırladı.

Ancak Castroculuğun yıkıcı rolü, onu yaşama geçiren gençlerin fiziksel imhasıyla sınırlı değildi. "Emperyalist egemenliğe son verme" ve "ulusal demokratik devrimi" gerçekleştirme, hatta "sosyalizmi kurma" iddiasıyla yola çıkan gerilla gruplarının giriştiği silahlı eylemler, her durumda emperyalizmin hizmetindeki yerel egemenlerin, yükselmekte olan işçi sınıfı ve gençlik muhalefetine karşı, askeri diktatörlük dahil, en baskıcı önlemlere başvurmasını kolaylaştırdı.

Bununla birlikte, "kararlı" ve "adanmış" bir grup savaşçının işçi sınıfı ve yoksul köylülük adına devrim yapabileceğini ileri süren Castroculuk/gerillacılık, en kalıcı zararı kitlelerin bilincinde yarattı. Öyle ya, yeterince kararlı ve cesur bir grup silahlı devrimci emperyalizmin ve onun yerel işbirlikçilerinin egemenliğine son verebiliyor, hatta sosyalizmi kurabiliyorsa, Marksist devrimci teoriye; bir dünya partisine ve onun ulusal şubelerine; işçi sınıfının siyasi eğitimine, örgütlenmesine ve iktidar mücadelesine ne gerek vardı ki!

Özetle, Castroculuk/gerillacılık, ABD'deki ve Avrupa'daki küçük-burjuva radikal aydınların ve politikacıların (bunlar arasında Pablocular¹ belirleyici bir rol oynadı) katkısıyla yayıldığı her ülkede, işçi sınıfının devrim ve sosyalizm mücadelesine ağır zararlar verdi.

¹ 1950'lerin başlarında Dördüncü Enternasyonal'in uluslararası sekreteri olan Michel Pablo tarafından geliştirildiği için onun adıyla anılan ve sonradan Ernest Mandel, Livio Maitan, Pierre Frank vb. kişiler tarafından sürdürülen revizyonist akımın izleyicileri.

Gerillacılığın işçi sınıfına ve sosyalist harekete büyük zarar verdiği ülkelerden biri de Türkiye'dir.

Türkiye'deki gerillacı hareketin teorik ve siyasi temelleri, 13 Şubat 1961'de kurulmuş olan Türkiye İşçi Partisi (TİP) içinde 1960'ların ortalarında patlak veren tartışmalar sırasında, Mihri Belli tarafından atıldı. Bu mücadelenin bir yanında, açıkça sosyalizmden söz eden; emperyalizme karşı mücadelenin sosyalizm mücadelesinden ayrı tutulamayacağını ve işçi sınıfı önderliğinde verilmesi gerektiğini savunan Sadun Aren-Behice Boran-M.Ali Aybar üçlüsü yer alıyordu.

Bu önderler, işçi sınıfı önderliğinde bir sosyalist devrimden söz etmiyor, sosyalizme barışçıl biçimde anayasal yoldan geçilebileceğini savunuyorlardı ve kesinlikle enternasyonalist değillerdi. Onların "sosyalist devrim"den anladığı, ulusal korumacı bir program çerçevesinde ve demokratik reformlar eşliğinde uygulanacak sosyal adaletçi-devletçi bir kalkınma projesiydi.

Ancak TİP önderliğinin işçi sınıfı ve sosyalizm vurgusu bile, Kemalist geleneğin, daha önce Yön dergisi çevresinde faaliyet göstermiş "devrimci" (gerçekte "darbeci") izleyicilerini ayağa kaldırmaya yetti. Katıksız bir Stalinist olan Mihri Belli, sözde "sosyalist devrimci" Aren-Boran-Aybar önderliğine karşı, Türkiye küçük burjuva solu içinde gerillacı ve darbeci geleneğin temellerini atan "Milli Demokratik Devrim-MDD" adlı bir perspektifi ileri sürdü.

TKP'nin Mustafa Suphi önderliğindeki enternasyonalist, proleter devrimci önderliğinin katledilmesinin ardından, Stalin önderliğindeki Sovyet bürokrasisi tarafından partiye egemen kılınan aşamalı devrim ve Kemalizm ile ittifak geleneğinden gelen Mihri Belli'ye göre, Türkiye emperyalizme bağımlı, yarı feodal ve yarı sömürge bir ülkedydi; dolayısıyla devrimin "milli ve demokratik" karakter taşıması gerekiyordu. Kapitalist olarak tanımlanamayacak olan Türkiye'deki "komprador burjuvaziye ve feodal toprak ağalarına" karşı gerçekleşecek bu devrimin önderliğini, "milli burjuvazi"den, "Kemalizmin devrimci özünü koruyan" subaylardan, öğrencilerden ve aydınlardan oluşan bir "milli cephe" üstlenecekti. Bu "zinde güçler", ulusal devrimci bir iktidar kuracak, bir "milli kalkınma hamlesi" gerçekleştirecek ve ülkeyi, "Mustafa Kemal Atatürk'ün de hedefi olan" tam bağımsızlığa ulaştıracaklardı. Dolayısıyla, "işçi sınıfı" ve "sosyalist devrim" vurgusu yapmak, "milli cepheyi bölmek" anlamına geleceği için karşı devrimci güçlere hizmet ederdi ve kabul edilemezdi.

Mihri Belli ve yandaşları, TİP önderliğini, Stalinist aşamalı devrim teorisini ve ittifakları reddetmekle; "asker ve sivil aydınlar"ın devrimci potansiyelini yok saymakla ve "parlamentarizme saplanmak"la eleştirirken, Marx'a, Lenin'e, Mao'ya ve başkalarına sığ ve çarpıtılmış göndermeler yapmaktan da geri durmuyor; "Marksist-Leninist" olduklarını iddia ediyorlardı. MDD'cilerin "milli" duyarlılıklara ve eyleme yaptığı vurgu, hiçbir Marksist teorik ve siyasal/örgütsel geleneğe sahip olmayan, bilinci Kemalizmin "sol" bir yorumu ile biçimlenmiş ve kendini "halkın davasına adamaya" hazır olan öğrenci gençlik için son derece çekiciydi.

Bu öğrenciler, aynı zamanda, Asya'daki ve Afrika'daki ulusal kurtuluş savaşları ile Latin Amerika'daki gerilla mücadelesinden; en çok da dünyanın dört bir yanında savaşan gerillalara doğrudan destek veren Castro önderliğinden ve Vietnam'daki sömürgecilik karşıtı mücadeleden etkilenmişlerdi.

Sonuçta, TİP'in gençlik örgütü olan Devrimci Gençlik Federasyonu (Dev-Genç), kendi içinden üç gerillacı örgüt çıkartmak üzere, neredeyse bir bütün olarak MDD'cilerin safında yer aldı. 1970'li yıllara damgasını vuracak onlarca Stalinist ve gerillacı örgütün önceli olan bu üç örgüt, Türkiye Halk Kurtuluş Partisi- Cephesi (THKP-C), Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu (THKO) ve Türkiye Komünist Partisi/Marksist-Leninist (TKP/ML) idi.

1960'ların sonlarından 1970'lerin ortalarına kadar olan 8-10 yıllık dönemde, işçi sınıfı mücadeleleri tüm dünyada yükseliyor; kendilerini sol ve sosyalist olarak adlandıran hareketler çarpıcı biçimde büyüyordu. Bununla birlikte, işçi sınıfının kendi çıkarları uğruna mücadeleye kararlı olduğunu gösteren ve büyük bir devrimci potansiyel taşıyan tüm bu eylemler Stalinist ve sosyal demokrat önderlikler tarafından yanlış yönlendirildi, etkisizleştirildi ve yenilgiye uğratıldı. Bunların en önemlisi, 1968'deki büyük genel grevin ve ona eşlik eden öğrenci hareketinin yaratmış olduğu devrimci durumun, Komünist Parti ile ona bağlı sendikaların ihaneti sonucunda yenilgiye uğratıldığı Fransa'da yaşanmıştı.

İşçi sınıfının mücadelesi yaygınlaşır ve militanlaşırken, egemen sınıfların saldırıları da tırmanıyordu. Nisan 1967'de, Yunanistan'da albaylar iktidara el koydu; Latin Amerika'da 1966'da Arjantin'de, 1971'de Uruguay'da, 1973'te ise Bolivya'da ve Şili'de askeri darbeler gerçekleşti. Türkiye'de ise ordunun 12 Mart 1971'de verdiği muhtıranın ardından seçilmiş iktidar istifa etti ve onun yerini, generallerin denetiminde kurulan ve faaliyet gösteren partiler üstü hükümetler aldı.

Bütün bu askeri darbelerde, yalnızca işçi sınıfını mevcut burjuva düzen içinde tutmak için elinden geleni yapan Stalinist ve sosyal demokrat işçi önderliklerinin ihanetleri değil; Castroculuk/gerillacılık biçimindeki küçük burjuva radikalizmi de son derece önemli rol oynamıştır.

İşçi sınıfının sosyal demokrat ve Stalinist sendikal ve siyasal önderliklerin yaratmış olduğu engelleri aşamaması, burjuvaziye, kriz içindeki sistemi istikrara kavuşturmak ve yeniden düzenlemek için gereksinim duyduğu zamanı kazandıracaktı. 1975 yılı ortalarına gelindiğinde, emperyalist sistem en kötü ekonomik krizlerinden birine girmişti ama uluslararası mali oligarşi, sosyal demokrat ve Stalinist önderliklerin yaratmış olduğu toplumsal hayal kırıklıklarından yararlanabilirdi.

1976'da, Arjantin'de, ordu, Pablocuların desteklediği Peroncu hükümeti devirdi ve sola karşı kapsamlı bir saldırıya girişti. Sri Lanka'da ve İsrail'de, Şili'deki askeri diktatörlük tarafından daha önce uygulamaya konmuş olan parasalcı politikaları benimseyen sağcı hükümetler iktidara geldi. Mayıs 1979'da, Britanya'da, Margaret Thatcher önderliğindeki Muhafazakar Parti yönetime gelirken, aynı yılın Ağustos ayında, ABD Başkanı Carter, işçi sınıfının direnme gücünü kırmak üzere işsizliği arttıracak ve sağcı saldırılara zemin hazırlayacak faiz artırımlarını uygulamak üzere, Paul Volcker'ı Merkez Bankası'nın (Fed) başkanlığına atadı. Carter'ın açtığı yoldan ilerleyen Reagan, başkanlık görevine başlamasından 8 ay sonra, Ağustos 1981'de, AFL-CIO'nun işbirliğiyle, grevci 11.000 hava trafik kontrolcüsünü işten attı. Washington'ın emperyalist müdahaleleri de tırmanışa geçmişti. Reagan yönetimi, El Salvador'da ve Nikaragua'da solcu güçlere karşı sürdürülen kirli savaşa hız kazandırdı, Afganistan'da SSCB'ye karşı İslamcı mücahitler ile işbirliğini arttırdı, Lübnan'a ve Granada'ya asker gönderdi. Margaret Thatcher hükümeti de, 1982'de Falkland Adaları'nı Arjantin'den geri almak için donanmayı Güney Atlantik'e gönderecekti.

Bütün bu süreç boyunca, Stalinizmin ve sosyal demokrasinin işçi sınıfı içindeki başlıca güç olarak kalmasında ve onu bütün dünyada yenilgiden yenilgiye sürüklemesinde son derece kritik bir rol, II. Dünya Savaşı'nın ardından Dördüncü Enternasyonal içinde ortaya çıkan Pablocu revizyonizm tarafından oynandı. İşçi sınıfının tarihsel rolünü ve onun öncüsü olarak Dördüncü Enternasyonal'in gerekliliğini reddeden bu akım, dünya işçi sınıfına gerekli önderliği sağlayabilecek biricik güç olan dünya partisini tasfiyeye girişmiş ve onun şubelerinin bu mücadelelere önderlik edebilecek durumda olmasını engellemişti.

Dünyada bu gelişmeler yaşanırken, Bretton Woods sisteminin 1973'te çökmesinde ifadesini bulan küresel ekonomik kriz, zaten son derece kırılgan olan Türkiye kapitalizmini çöküşün eşiğine getirmişti. İşçi sınıfı, yaşam koşullarında hızlı bir gerilemeye yol açan bu krize kitlesel grevlerle ve direnişlerle yanıt vermeye çalışıyordu. Fakat onun tüm çabaları, Stalinist ve sosyal demokrat önderlikler (özellikle TKP ve DİSK) tarafından sendikal sınırlar içine hapsedilecek, dizginlenecek, ardından da yenilgiye uğratılacaktı.

Sınıf mücadelesindeki genel yükselişin Türkiye'deki en çarpıcı ifadesi, İstanbul çevresindeki fabrikalarda çalışan 100.000 dolayında sanayi işçisinin katıldığı, 15-16 Haziran 1970 işçi hareketi oldu. Sendika seçme özgürlüğünü önemli ölçüde kısıtlayan bir yasa değişikliğine karşı patlayan ve işçiler ile polis arasında çıkan çatışmalarda üçü işçi beş kişinin öldüğü bu kitlesel militan eylem, dönemin DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'in radyodan yaptığı "eve dönme" çağrısı sonucunda, moral bozukluğu içinde son buldu. 15-16 Haziran, 1960'ların sonlarında hızla yaygınlaşan grev ve direniş dalgasının doruk noktasıydı. Onu, egemen sınıfın 12 Mart 1971 muhtırasının ardından başlattığı dizginsiz bir saldırı dalgası izledi.

Kitlesel militan işçi mücadelelerinin yenilgiye uğratılmasında, Castrocu/gerillacı grupların işçi sınıfından bağımsız ve onu yok sayarak başlattığı silahlı eylemlerin yarattığı kafa karışıklığı ve terör ortamı, son derece önemli bir rol oynamıştı. Bununla birlikte, hem işçi sınıfı hareketi hem de kısa süre önce tam bir felaketle sonuçlanmış olan gerillacı maceracılık, birkaç yıl içinde yeniden canlanacaktı.

Derin bir ekonomik kriz ve yoksul köylülüğün kitleler halinde kentlere aktığı yoğun bir göç dalgasıyla damgalanan 1970'li yılların ortalarına gelindiğinde, işçi sınıfının hızla artan işsizliğe, yoksulluğa ve toplumsal eşitsizliğe karşı mücadelesi ile birlikte, çoğu durumda polis destekli faşist saldırılar da tırmanıyordu. İşçiler sınıf işbirlikçisi sendikal ve siyasal önderliklerin cenderesini kırmaya çalışırken, keskinleşen sınıf mücadelesi ve derinleşen kriz öğrenci gençliği hızla radikalleştirdi.

Ancak, Marksist/Troçkist bir siyasi önderlikten yoksun olan Türkiye işçi sınıfı, ne burjuvazinin yoğunlaşan saldırılarına yanıt verebilecek ne de hızla radikalleşen küçük burjuva muhalefete yol gösterecek durumdaydı. Bu koşullar altında, Kremlin bürokrasisinin emperyalizm ile "barış içinde bir arada yaşama" perspektifi

üzerine kurulu ulusalcı sınıf işbirlikçisi politikalarının sorumluluğunu bir bütün olarak işçi sınıfına yıkan küçük burjuva radikalizminin geniş bir izleyici kitlesi bulması hiç de zor olmadı.

1974 affi ile birlikte hapisten çıkan gerillacı önderler, kentlerde “öncü savaşı” ya da kırsal alanlarda “kır gerillası” biçiminde birkaç yıl önce girişmiş oldukları macerayı, daha fazla “sosyalizm” (“Stalinizm” diye okuyun) sosu kattıkları seçmeci değişikliklerle ve çok daha yıkıcı sonuçlara yol açacak şekilde yeniden piyasaya sürdüler. 1970’lerin ortalarında kurulan onlarca gerillacı örgüt, yeniden, banka soygunları ya da işadamlarının, sendikacıların, politikacıların, subayların, polislerin ve faşist militanların öldürülmesi biçiminde küçük burjuva terör eylemlerine girişti.

THKP-C’nin, THKO’nun ve TKP/ML’nin sözde eleştirisini yapmış ve onları “küçük burjuva maceracı” olarak mahkum etmiş olan çok sayıda Stalinist akımın durumu da çok farklı değildi. İşçi sınıfına yönelik düşmanlıklarının “kendiliğinden” bir ifadesi olarak Maoculuğu seçen bu Stalinist örgütler için de, “devrim ve sosyalizm mücadelesi”, faşistlerle, polisle ve çoğu zaman da birbiriyle giriştikleri silahlı çatışmalardan ibaretti.

1970’lerin sonuna gelindiğinde, sosyal demokrat ve Stalinist önderliklerin birbirini izleyen ihanetleri sonucunda kafası zaten karışmış olan işçi sınıfı, burjuvazinin, faşistlerin ve küçük burjuva radikallerinin tırmandırdığı terör ortamında siyasi olarak felç edilmiş ve yaklaşan askeri darbeye karşı koyamayacak bir duruma sürüklenmişti.

Bunun en doğrudan sonucu, 12 Eylül 1980 darbesinden 6 Kasım 1983’te yapılan genel seçimlere kadar, kabaca üç yıl süren; tüm toplumsal muhalefetin barbarca ezildiği ve Türkiye’yi küresel şirketlerin çıkarlarına ve NATO ittifakına sıkı sıkıya bağlayan askeri diktatörlük oldu.

12 Eylül 1980’de kurulan askeri diktatörlük, yalnızca işçi sınıfı hareketini değil, burjuva muhalefeti ve küçük burjuva radikalizmini de ezmişti. Ancak o, Kürtler üzerinde estirdiği insanlık dışı terörle, yaklaşık 35 yıldır hem Türkiye’de hem de Ortadoğu’da önemli bir siyasi etmen olmaya devam eden bir başka gerillacı örgütün, Kürdistan İşçi Partisi’nin (PKK) hızla yükselmesine de zemin oluşturdu.

1978 yılında Stalinist bir parti olarak resmen kurulmuş olan PKK, “Kuruluş Bildirgesi”nde, amacının, “Kürdistan halkını emperyalist ve sömürgeci sistemden kurtarmak, Bağımsız ve Birleşik bir Kürdistan’da Demokratik bir Halk Diktatörlüğü kurmak ve nihai olarak sınıfsız toplumu gerçekleştirmek” olduğunu ilan ediyordu. PKK’nin programı, Stalin ile Buharin tarafından 1924’te Ekim Devrimi’nin Sürekli Devrim programının yerine geçirilmiş olan “aşamalı devrim” ve “tek ülkede sosyalizm” perspektifinin gerillacılıkla ve yoğun bir Kürt milliyetçiliği ile damgalanmış bir türeviydi.

Castroculuğun/gerillacılığın tüm temel özelliklerini (milliyetçilik, faydacılık, seçmecilik ve teorik sığlık ile tamamlanan köklü bir işçi sınıfı ve sosyalizm düşmanlığı) barındıran PKK, bütün önceki dönemde, küçük ve önemsenmeyen Kürt milliyetçisi bir örgüt olarak kalmıştı. Ancak bu durum, onun, Ağustos 1984’te Siirt’in Eruh ve Hakkari’nin Şemdinli ilçelerine düzenlediği baskınlarla Türk devletine karşı gerilla savaşını başlatmasıyla birlikte hızla değişecekti.

6 Kasım 1983’te yapılan ve yeniden parlamenter sisteme geçişi ifade eden seçimlerde, darbeci generallerin arzusunun tersine, ekonomik ve siyasi alanda liberal reformlar vaat eden Anavatan Partisi (ANAP) iktidara gelmişti. PKK’nin, bu seçimlerden 9 ay sonra gerilla savaşını başlatmasının başlıca sonuçlarından biri, sivil siyasi yaşama geçilmesinin gecikmesi ve ordunun toplumsal yaşamdaki ve siyasetteki ağırlığının, neredeyse askeri diktatörlük altında olduğu kadar güçlü bir şekilde devam etmesi oldu. Askeri darbe sonrasında ilan edilmiş olan ve Kürt halkı için dizginsiz bir devlet terörü anlamına gelen sıkıyönetim, ağırlıklı olarak Kürtlerin yaşadığı illerde, parlamenter rejime geçildikten ancak dört yıl sonra, Temmuz 1987’de kaldırılacaktı. Bununla birlikte onun yerini, 30 Temmuz 2002’ye kadar zaman zaman kapsamı genişletilerek 46 kez uzatılacak olan bir olağanüstü hal (OHAL) aldı.

Kemalist generaller ve polis şefleri, OHAL altında, siyaset ve medya kurumu içindeki yandaşlarının körüklediği yoğun bir Türk şovenisti propaganda eşliğinde, bir kez daha, sözde “terörle mücadele” adı altında binlerce Kürt köyünü yakıp yıktılar, milyonlarca Kürt köylüsünü, işsizlikle ve açlıkla karşı karşıya kalacakları büyük kentlere göç etmek zorunda bıraktılar. 50 bin dolayında insanın öldüğü tahmin edilen bu süreçte, çoğu Kürt onbinlerce muhalif gözaltına alındı, işkence gördü ve hapse atıldı.

PKK’nin ağırlıklı olarak Kürtlerin yaşadığı bölgelerde sürdürdüğü gerilla savaşının kentlerdeki tamamlayıcısı, askeri diktatörlük eliyle uğradığı ağır yenilginin ardından 1990 yılında yeniden “silahlı mücadele” başlatan

THKP-C'nin ardılı Dev-Sol (1994'ten sonra "Devrimci Halk Kurtuluş Parti-Cephesi" – DHKP-C) oldu. 20 yıl kadar önce klasik bir "öncü savaşçısı" olarak yola çıkmış olan bu örgütün giriştiği eylemler (politikacıların, subayların, polis şeflerinin ve iş adamlarının öldürülmesi ya da ABD'li ve Britanyalı şirketlere ve kurumlara yönelik saldırılar), iktidarların polis devleti uygulamalarını tırmandırmasına ve devlet terörüne en az PKK kadar yardımcı oldu.

Kısa süre sonra PKK'nin de kentlere taşıyacağı bu iki eksenli (Kürt milliyetçiliği ve Türk küçük burjuva radikalizmi) gerilla savaşının bedelini en ağır biçimde ödeyenler, her durumda, işçiler, yoksul Kürt köylüleri ve gençlik oldu. PKK'nin "gerilla savaşı" ile DHKP-C'nin "öncü savaşı", egemen sınıfın diktatörlük yönelimini milliyetçi ve militarist bir söylem eşliğinde ilerletmesine zemin sağlamış; işçi sınıfının mücadelelerinin şirket-iktidar-sendika bürokrasisi ittifakı eliyle yenilgiye uğratılmasında başlıca rolü oynamıştır.

Bununla birlikte, söz konusu örgütlerin "radikal" ve "savaşçı" söylemlerinin ve pratiklerinin madalyonun bir yüzünü oluşturduğu; onun diğer yanında, emperyalizm ve egemen sınıf ile uzlaşma temel sınıfsal dürtüsünün yattığı kısa süre içinde açığa çıktı. PKK, ABD emperyalizmi ile Avrupalı müttefiklerinin Ortadoğu stratejilerine bağlı olarak ve kimi özne pratik kaygılarla, defalarca "ateşkes" ilan etti ve en son 2013'te Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) ile bir "çözüm süreci" başlattı. (DHKP- C'nin, en "radikal" terörist eylemleri en geri reformist- sendikalist taleplerle birleştirme konusunda uzman olduğu ve hemen her durumda CHP'ye destek verdiği biliniyor.)

PKK önderliğindeki Kürt milliyetçilerinin AKP ile "barış ve demokrasi" adına sürdürdükleri ve özünde Türk ve Kürt burjuvazilerinin Ortadoğu'daki yayılmacı emelleri üzerine kurulu olan pazarlıklar, her durumda, Kürt emekçileri ve gençliği içinde bu gerici iktidara yönelik reformist hayaller yarattı. Bu arada onlar, elbette kendi "ulusal çıkarları" adına, yüz binlerce işçinin ve gencin siyasi iktidara yönelik kitlesel gösterileri karşısında sessiz kaldılar ve Kürtleri bu hareketlerden uzak tutmak için ellerinden geleni yaptılar.

PKK'nin işçi sınıfı ve sosyalizm karşıtı karakteri, en çarpıcı biçimde, ABD emperyalizminin Ortadoğu'da 25 yılı aşkın süredir devam eden müdahaleleri karşısındaki tavrında açığa çıktı. ABD emperyalizminin, Kremlin bürokrasisinin onayıyla Ocak 1991'de Irak'a karşı başlattığı savaşı ve ülkenin 2003'teki istilasını desteklemiş olan PKK, "İŞİD'e karşı mücadele" maskesi altında sürdürülen Suriye'deki rejim değişikliği operasyonunda, Irak'taki ve Suriye'deki kolları ile birlikte, Washington'ın ve Avrupalı müttefiklerinin başlıca vekil gücü işlevi görüyor.

Küçük burjuva radikalizminin emperyalizmin ve egemen sınıfın hizmetine girmeye ne kadar hazır olduğunun bir diğer göstergesi, ilk gerillacı örgütler olan THKP-C ile THKO'nun en önemli ardıllarının evrimidir.

Bunlardan, 12 Eylül askeri diktatörlüğünün ağır darbeleri altında dağılana kadar Castrocu çizgiyi tutarlılıkla korumuş olan Dev-Yol, tüm gerillacı iddialarından vazgeçtikten sonra, 1996 yılında, çok sayıda Stalinist çevreyi ve Pablocuları bir araya getirerek, Özgürlük ve Dayanışma Partisi'ni (ÖDP) kurdu. Tüzüğünde, "özgürlükçü, özyönetimci, enternasyonalist, demokratik planlamacı, doğa-insan ilişkilerini yeniden tanımlayan, militarizm karşıtı ve cinsiyetçi olmayan bir sosyalizm doğrultusunda, sermaye güçlerinin egemenliğini, emperyalizmin tahakkümünü ortadan kaldırarak, emek güçlerinin siyasi iktidarının kurulmasını" amaçladığını iddia eden ÖDP, kimlik politikaları üzerine kurulu tipik sahte sol bir partidir. ÖDP, içindeki çoğu Stalinist ve Pablocu grubu temizledikten sonra, eski Castrocuların önderliğinde, Kürt milliyetçileri ile arasına bir mesafe koymuş ve bütünüyle CHP'nin dümen suyuna girmiş durumda.

Aynı yıl (1996'da) kurulan Emek Partisi'ne (EMEP) gelince; zaman zaman "sosyalist" hatta "Marksist- Leninist" olduğunu iddia eden bu parti, başlangıçtaki kitlesel (reformist) bir işçi partisi olma iddiasını hızla terk etmiş ve sahte solun bu topraklardaki başlıca temsilcilerinden biri olarak biçimlenmiştir. EMEP'in siyasi kökleri, 1970'li yılların ortalarında THKO'nun "küçük burjuva maceracılığı"ını eleştirerek kurulmuş ve önce Maocu, ardından da Enver Hocacı bir çizgiyi benimsemiş olan Maocu-Stalinist Halkın Kurtuluşu'nda (TDKP) yatmaktadır. Bu parti, uzun süre Kürt milliyetçileri ile ittifak yaptıktan sonra (önderlerinden biri HDP'den milletvekili seçilmişti), ancak 2015 yazında onunla arasına mesafe koydu ve o zamandan beri bir CHP-HDP ittifakı için mücadele veriyor.

THKP-C'nin ve THKO'nun 1970'lere damgasını vuran iki ana ardılının Türkiye sahte solunun başlıca temsilcileri haline gelmesinin ardında, onların, üst orta sınıfın "sol" temsilcileri olarak yazgılarını emperyalist çıkarlar ile bütünleştirmiş olmaları yatmaktadır. Söz konusu geleneklerden gelen çok sayıda örgütün, çeşitli ülkelerdeki emperyalist askeri müdahaleleri ve rejim değişikliği operasyonlarını "devrim" diye alkışlamasının

ve Türki- ye'nin NATO/Avrupa Birliği çizgisine daha sıkı bağlanmasını savunan iki büyük burjuva muhalefet partisine (CHP ile HDP) yedeklenmesinin nedeni de budur.

Bu partilerin kurulması ve sonraki evrimi, SSCB'de ve Doğu Avrupa'da kapitalizmin restorasyonunun ardından, işçi sınıfına ve sosyalist devrime söylemsel de olsa her türlü bağlıktan arınmış olan eski Stalinistlerin ve küçük burjuva radikallerinin sahte solcular, daha doğru bir ifadeyle "yeni sağcılar" haline gelme sürecini özetlemektedir.

Bu sürecin küçük ama siyasi olarak önemli bir bileşeni, bütünüyle ikincil konular ve hizipsel kaygılar temelinde oluşmuş çok sayıda grupta temsil edilen Pabloculardır. Dördüncü Enternasyonal ve Troçkist gelenek ile tüm ideolojik, siyasi bağlarını on yıllar önce koparmış olan bu akımın Türkiye'deki temsilcileri, ilk ortaya çıktıkları 1970'lerin sonlarında, gerillacı Dev-Yol'u "Troçkizme kazanma" adına ona fahri danışmanlık yapıyorlardı. Onlar, 1980'lerin ikinci yarısında yeniden siyaset sahnesine çıktıklarında, Stalinizme ve gerillacılığa devrimci nitelikler atfetme biçimindeki iflas etmiş eski Pablocu reçeteye yeniden sarıldılar. Pablocular, ulusalcılığın bütün biçimlerinin (sendikacılık, Stalinizm, gerillacı ulusal kurtuluş hareketleri vb.) küreselleşme sürecinin darbeleri altında tüm dünyada paramparça olduğu bir süreçte, sendika bürokrasilerinin en gerici kesimlerine "devrimci işçi partisini kur" çağrısı yapıyor; Stalinistlerin devrimci olabileceğini iddia ediyor ve PKK'nin başını çektiği Kürt milliyetçi hareketine övgüler yağdırıyordu.

Pablocuların, tam da Stalinist bürokrasinin işçi sınıfına yönelik tarihsel ihanetini SSCB'yi dağıtarak kanıtlandığı ve tüm ulusalcı hareketlerin (sendikacı, reformist, gerillacı vb.) emperyalizmin hizmetine girdiği bir süreçte onlara verdiği destek, burjuva Kürt milliyetçiliğinin kuyruğunda, ABD ve Avrupa emperyalizmin savunucuları haline gelmeleriyle taçlandı.

Bu akımlar, şimdi, bizzat emperyalizm ve milliyetçi Kürt hareketi ile AKP iktidarı arasındaki ilişkilerde yaşanan köklü değişiklik ile birlikte, bir anda "solcu"luğunu keşfettikleri CHP'nin ardında hizaya geçmiş durumdadılar (onların bir kısmı ise bu "keskin" dönemeci almakta zorlanıyor ve "yumuşak" bir dönüş için zaman kazanmaya çalışıyor).

İster Stalinist ya da Castrocu/gerillacı kökenden gelsin, isterse "Troçkist" maskesi altında gizlensin, bütün bu sahte sol akımların tüm söylemi ve pratiği, onların her durumda emperyalizmin "sol" maskeli savunucuları olduklarını gözler önüne sermektedir.

Castroculuk olarak anılan küçük burjuva ulusalcı akımın evrimini ve sosyalizm mücadelesi açısından yıkıcı sonuçlarını sergileyen bu kitapçığın, içinden geçmekte olduğumuz toplumsal karşı devrimler ve savaşlar sürecinden proleter devrimci bir çıkış için gerekli perspektifi geliştirmede işçilere ve gençlere yardımcı olacağını düşünüyoruz.

mehring
yayıncılık

Aralık 2017